

Het **Zuiderstrandtheater**, toen het nog aan de Scheveningse kust stond. FOTO DAVID VAN DAM

OSS

Het Zuiderstrandtheater werd nooit gebouwd voor de eeuwigheid. Het podium verrees in 2015 aan de Scheveningse kust als tijdelijk onderkomen voor het Nederlands Dans Theater, het Residentie Orkest en de stichting Dans- en Muziekcentrum Den Haag, totdat zij een thuis zouden vinden bij Amare, het toen nieuw te bouwen complex voor onderwijs en cultuur aan het Spuiplein. Mooi was

REPORTAGE **ZUIDERSTRANDTHEATER**

Donderdagnacht is in Oss de verbouwing van Theater de Lievekamp afgehamerd. Er kan eindelijk begonnen worden met bouwen, of eigenlijk: herbouwen. Het Zuiderstrandtheater dat in 2023 werd afgebroken, ligt al bijna twee jaar op een veld in Oss te wachten om opnieuw opgebouwd te worden.

Door **Anne Moraal**

Onderdelen van het **Zuiderstrandtheater** liggen opgeslagen in Oss. FOTO MERLIN DALEMAN

Oud-directeur **Coen Bais** (l) en **Sjoert Bossers** (r) die sinds 1 mei directeur is helpen Barbara de Leeuw uit de tent waar het Zuiderstrandtheater ligt opgeslagen. FOTO MERLIN DALEMAN

Na twee jaar in de opslag herrijst het Haagse Zuiderstrandtheater als bouwpakket in Oss: *‘Meant to be’*

Barbara de Leeuw be-
kijkt de betonnen kanaalplaten.
FOTO MERLIN DALEMAN

Optreden van het **Re-
sidentie Orkest** in
het Zuiderstrandthea-
ter in 2021. FOTO KOEN
VAN WEEL/ANP

het gebouw niet. Een doos van beton. Het theater schreef in 2015 een wedstrijd uit voor een geschikte bijnaam. ‘De Oester’ kwam als winnaar uit de bus: „Lelijk van buiten maar een pareltje van binnen.” Het bleek een parel die door het publiek werd omarmd. In 2021 opende Amare haar deuren en dus moesten die van het Zuiderstrandtheater dicht. En wat moet je dan met zo’n grijze doos aan zee? De gemeente Den Haag zette het theater te koop. Hier zaten wel voorwaarden aan: de koper moest het pand demonteren, verwijderen en minstens 72 procent van het gebouw herbouwen op een andere plek - en dan het liefst weer als theater gebruiken.

Zo’n 130 kilometer verderop, in het Brabantse Oss, stond Coen Bais ondertussen voor een behoorlijke uitdaging. Theater De Lievekamp, waar hij destijds directeur was, was verouderd en groeide uit zijn jas.

De Lievekamp is gebouwd in 1968, net buiten het centrum van Oss en verwierf tien jaar na de opening bekendheid doordat het tv-programma *De Ted Show* van 1978 tot 1984 in de grote zaal werd opgenomen. De jaren erna bleef het aantal voorstellingen, in allerlei genres, groeien. Ook wist het theater steeds meer publiek te trekken, in 2023 werd De Lievekamp door zo’n 130.000 bezoekers bezocht. De bibliotheek, die ook in het pand zit, wilde verhuizen naar een nieuwe locatie in de stad. Renovatie was noodzakelijk, uitbreiding gewenst.

„Onze grote zaal heeft nu 650 zitplaatsen, terwijl er behoefte is aan meer. Daarnaast is het zitcomfort niet meer van deze tijd. Wil je dat verbeteren, met meer beenruimte en bredere stoelen, dan ga je omlaag in capaciteit”, vertelt Bais, die zelf oorspronkelijk ook uit Den Haag komt, tijdens een bevroren Powerpoint-presentatie in het huidige theater in Oss. Het Zuiderstrandtheater voldeed aan veel van de eisen die ze in Oss hadden. Het theater was moderner, voldeed meer aan de huidige standaarden en met 1.000 zitplaatsen voldeed het Zuiderstrandtheater ruimschoots aan de ambitie van een grote zaal met 850 stoelen.

Meant to be

„Het bijzondere was: het Zuiderstrandtheater kwam op precies het juiste moment. We zaten midden in de planvorming. Heb je al een heel plan, dan moet je opnieuw gaan ontwerpen”, vertelt Bais. „En het allermooiste was nog: die zaal bleek precies te passen op de plek van de huidige bibliotheek. Ik wil maar zeggen: *meant to be*.”

Voor een symbolisch bedrag van 2 euro en nog zo’n 1,1 miljoen euro aan kosten voor de demontage, vervoer en opslag werd het Zuiderstrandtheater door Gemeente Oss van Gemeente Den Haag gekocht. Nu ligt het hele theater, uit elkaar gehaald, sinds 2023 op een veld en in een opslag in Oss te wachten tot het mag herrijzen.

Er werd een plan gemaakt voor een nieuw thea-

ter, waar het Zuiderstrandtheater in opgaat. „We wilden niet het gevoel van een tweedehandstheater, aan de buitenkant is het Zuiderstrandtheater niet te herkennen. Het gebouw wordt onze nieuwe grote zaal. Wat nu onze grote zaal is, wordt dan de middenzaal”, vertelt Bais. „Omdat we door de koop van het Zuiderstrandtheater besmet raakten door die circulariteitsgedachte wilden we dat zo veel mogelijk doortrekken. Waar het kan bouwen we niet nieuw, maar kijken we wat we nog kunnen hergebruiken.”

Zinderend enthousiasme

Je zou het niet zeggen, als je hem zo vol vuur hoort praten over het project, maar Bais is al bijna twee jaar met pensioen. „Voor de continuïteit, ik ben er vanaf het begin bij geweest, ben ik gevraagd nog bij het project betrokken te blijven.” Aan tafel zitten nog twee mensen, Sjoert Bossers, sinds 1 mei de kersverse directeur-bestuurder van De Lievekamp, en Barbara de Leeuw, projectleider ingeschakeld door de gemeente. De tafel zindert van het enthousiasme en ambitie. De tekeningen van de architect laten een theater zien dat in de grote steden niet zou misstaan. Zo’n groot, circulair en modern theater met drie zalen, een muziekschool, rolstoelplekken en een foyer waar ook kan worden opgetreden, verwacht je misschien niet in Oss. Bossers: „Oss heeft een regiofunctie. We hebben hier bij De Lievekamp een bezettingsgraad van 80 procent, dat is echt extreem hoog.”

Bais vult aan: „Oss is een beetje een gemeente waar mensen niet echt een beeld bij hebben, behalve als er iets negatiefs heeft plaatsgevonden. Gek genoeg landt dat bij Oss altijd wat zwaarder. Maar het staat ook te boek als de meest toonaangevende Global Goals gemeente.” De Global Goals zijn zeventien doelen voor een duurzame en inclusieve samenleving waar gemeenten, zoals Oss dus, zich aan kunnen committeren.

„De circulaire gedachte past daar helemaal bij”, zegt Barbara de Leeuw, „Het is niet goedkoop, maar je kunt je afvragen: wat is de prijs die we als wereld en maatschappij op de lange termijn betalen door alles altijd nieuw te willen? Door het op onze manier te doen, bespaar je zo’n 2.200 ton CO₂. Wij spreken ook eigenlijk niet van afbreken, maar van oogsten.” Het is de bedoeling dat het theater tijdens de gehele bouw open blijft door in fases te bouwen. „We willen ons publiek echt meenemen”, zegt Bossers.

Het gezelschap neemt nog even een kijkje bij het veld waar een deel van het Zuiderstrandtheater ligt opgeslagen. De betonnen kanaalplaten liggen gewoon buiten, „Daar kan het tegen.” Ander materiaal ligt in een tent. Alles ligt op een bepaalde volgorde, voorzien van QR-codes, zodat het als gigantisch bouwpakket weer in elkaar gezet kan worden. Dit is de eerste keer dat Bossers zijn nieuwe theater ziet, opgesteld als los bouwmetaal. „Ik heb er veel zin in”, zegt hij.